

Трансграничен план за действие за опазване
на почвите по проект СВ007.2.32.050
„Инициатива за Опазване на Почвите Сега!
ИОПС”

финансиран по Програма ИНТЕРРЕГ – ИПП
ТГС България – Сърбия 2014 - 2020

Изпълнител

Региоплан ЕООД

regioplan@mail.bg

д-р Косьо Стойчев

Цели на плана

- Да служи като основа за бъдещо сътрудничество в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен план;
- Да обобщи инициативите, предложени от участниците в дейности по изграждане на капацитет;
- Да се представят примери за добри практики в опазването на почвата, идентифицирани в района на проекта;
- Да подпомогне за разпространението и мултиплицирането на проекта;
- Да разшири осигурените от проекта ползи в дългосрочен план, следвайки модела на ЕС.

Работно съдържание на Трансграничния план за действие за опазване на почвите

---

1. Краткосрочни инициативи за сътрудничество

- 1.1 Списък на мерките за опазване на почвата, предложени по време на дейностите по проекта;
- 1.2 Списък на предложените (съвместни) инициативи за сътрудничество в опазването на почвата;
- 1.3 Преглед на отговорностите и графика за изпълнение на плана за действие;
- 1.4 Примери за добри практики в опазването на почвата, идентифицирани в областите Видин и Зайчар.

Работно съдържание на Трансграничния план за действие за опазване на почвите

2. Средносрочни инициативи за сътрудничество

2.1 Преглед на водещите средносрочни елементите на Трансграничния план за действие за опазване на почвите;

2.2 Списък за разпространението на плана за действие за трансгранична защита на почвата;

2.3 Списък на предвидените регулярни събития за представяне на идеята и резултатите на проекта

3. Дългосрочни инициативи за сътрудничество

3.1 Заявление на Европейската организация на почвите и земите (ESLA)

3.2 Текст на манифеста на Организацията на почвите и земите

Примерни допълнителни точки

- Детайлен анализ на природно-географския район – геоложка и геоморфоложка основа
- Детайлен анализ на почвените типове от двете страни на границата - *Световната референтна база за почвени ресурси (WRBSR – World Reference Base for Soil Resources, обновено 2015 г.), одобрен от международния съюз по почвознание (IUSS). Според първото йерархично класификационно ниво на WRB 2014 сред 32-те референтни почвени групи (RSG) в трансграничното пространство на карта в мащаб 1:2200000*
  - Това са 10 референтни типа почви - Cambisols (коректния символ вече не е B, а CM), Leptosols (съответно и тук – LP), Luvisols (също – LV), Fluvisols (-FI), Umbrisols (-UM), Phaeozems (-PH), Chernozems (-CH), Vertisols (-VR), Planosols (-PL) и Gleysols (-GI).

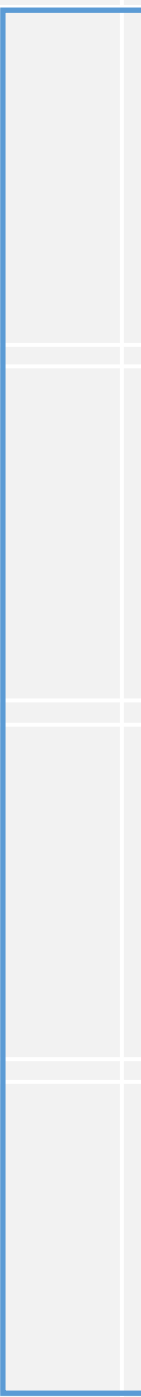

Отрязък от карта в мащаб 1:2200000,
pate 15, Soil Atlas of Europe (2005)

- Ck – Calcic Chernozem;
- Ch – Chernic Chernozem;
- Hi – Luvic Phaeozem;
- Vp – Pellic Verti-sol;
- Wev – Eutri-vertic Planosol;
- Lc – Chromic Luvisol;
- Lo -Haplic Luvisol;
- Bd – Distric Cambisol;
- Be – Eutric Cambisol;
- Bh – Haplic Umbrisol;
- Ic – Calcari – lithic Leptosol;
- Jcf – Calcaric Fluvisolsol;
- Eo – Rendzick Leptosol;
- Hcb – Calcarick Phaeozem;
- Gm – Mollic Gley-sol;
- Hh – Haplic Phaeozem;
- Lcv - Chromi-vertic Luvisol;
- Wd – Dystric Planosol;

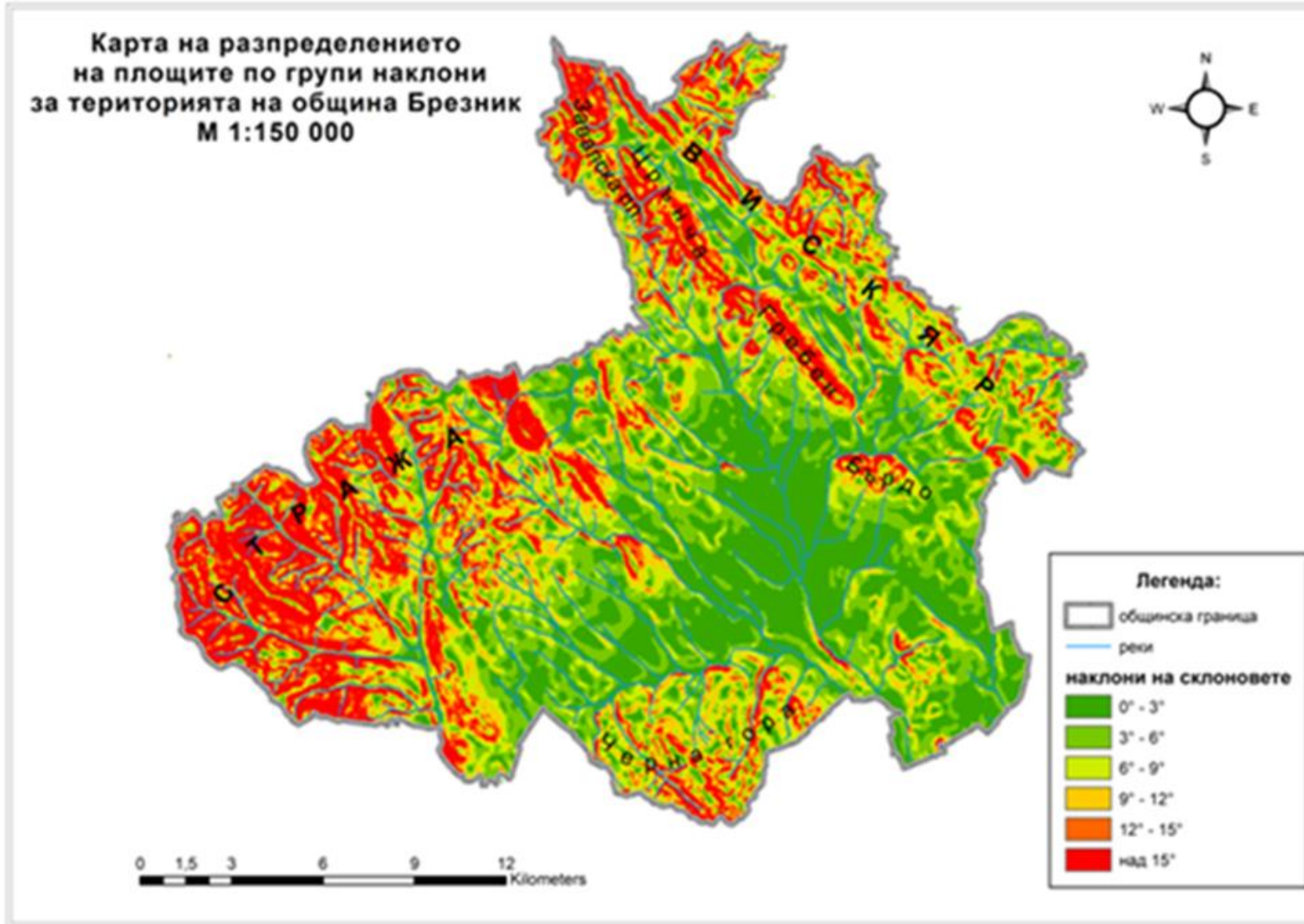
Примерни допълнителни точки

- Почвени рискове
  - площна водна ерозия - Универсално Уравнение за Почвените Загуби (Universal Soil Loss Equation – USLE)
  - ветрова ерозия (дефлация)
- Пример: Община Брезник
- Оценка по отношение на:
  - ерозионността на дъждовете, на податливостта към ерозиране на почвите, на потенциалния риск от площна водна ерозия
  - ерозионността на ветровете, на податливостта на почвите към дефлация и на действителния риск от ветрова ерозия

Почвени функции	Почвени заплахи		Фактор на почвена деградация
Производство на храни и биомаса			
Съхранение, филтриране и трансформация			
Биологично местообитание и генофонд			
Платформа за създадени от човека структури			
Източник на суровини			
Природно и културно наследство			

Карта на разпределение на площите по групи наклони, община Брезник; създадена чрез ESRI ArcMap 10.0 на база ASTER GDEM, проект с Japanese International Cooperation Agency (Божков, 2016)

Примерна организация – каталог от мерки

Съвместни инициативи

№	Мярка	Фактори/мотиви	Изпълнители	Индикатори и мониторинг
1	Детайлно проучване и създаване на единна ГИС система на ТГС района България-Сърбия			

- Създаване на база данни за различни типове почвена среда.
- Сравняване на различни ерозионно-денудационни (ландшафтни) ситуации.
- Организиране на практически семинар по отношение на всички почвообразуващи фактори в сходната по отношение на геолого-геоморфолжки особености мозаечна среда.
- Синхронизиране системата от необходимите параметри за анализ на почвено-климатичните условия и извършване на почвена продуктивна оценка на възможният набор от земеделски култури.
- Картиране, каталогизиране и картографиране застрашени територии. Набелязване необходими превантивни мерки в потенциално рискови в различна степен територии.
- Синхронизиране нормите в Наредбите на двете страни, установяващи пределно допустимите концентрации от определени химични елементи почви и групиране по показатели почвите в трансграничното пространство на „фонови” и „замърсени”.
- Пробонабиране от почви и последващи изсушаване, пресяване, гранулометрични и геохимични изпитвания по стандарти на валидирани вътрешно лабораторни методи.

Българският Закон за почвите в чл. 12 регламентира и дефинира увреждащите почвите процеси в следната последователност:

- 1. ерозия;
- 2. вкисляване;
- 3. засоляване;
- 4. уплътняване;
- 5. намаляване на почвеното органично вещество;
- 6. замърсяване;
- 7. запечатване;
- 8. свлачища;
- 9. заблатяване.

Трансграничен план за действие за опазване на почвите по проект СВ007.2.32.050
„Инициатива за Опазване на Почвите Сега! ИОПС”
финансиран по Програма ИНТЕРРЕГ – ИПП ТГС
България – Сърбия 2014 - 2020

БЛАГОДАРИМ ВИ ЗА
ВНИМАНИЕТО!